

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองนอกเขตกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท ๐๔๐๕/๑๓๕๖ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อแนวทางการใช้มาตรการบังคับทางปกครองนอกเขตกรุงเทพมหานคร สรุปความได้ว่า โดยที่การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ซึ่งการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมีกรณีที่การบังคับคดีนอกเขตศาลนั้น ต้องให้ศาลที่ออกหมายบังคับคดีส่งหมายบังคับคดีไปให้อีกศาลหนึ่งบังคับคดีแทน แล้วส่งทรัพย์สินที่ยึดได้หรือเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไปยังศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อดำเนินการต่อไป เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่อยู่เฉพาะภายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเท่านั้น กรุงเทพมหานครจึงขอหารือว่า เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครสามารถดำเนินการยึด การอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินนอกเขตกรุงเทพมหานครได้หรือไม่ หากกรุงเทพมหานครไม่สามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้ จะมีหน่วยงานใดสามารถดำเนินการแทนกรุงเทพมหานครได้บ้าง

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร) ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมบังคับคดี) และผู้แทนกรุงเทพมหานครเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นการบังคับกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองที่เรียกให้ชำระเงิน โดยไม่คำนึงว่าทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใด แม้กรุงเทพมหานครจะมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยมีอาณาเขตท้องที่ คือ พื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามหลักของการกระจายอำนาจปกครองจากรัฐไปยังองค์กรอื่นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยให้มีความเป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๘๙^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ

^๑มาตรา ๘๙ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

บริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และมาตรา ๑๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เป็นหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะภายในเขตกรุงเทพมหานครที่ต้องดำเนินการเฉพาะภายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่การดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด การอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น มิใช่การจัดระบบบริการสาธารณะ ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงสามารถดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับทางปกครองที่มีทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องอยู่นอกเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครได้

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๕๑

-
- (๒) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด
 - (๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - (๔) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
 - (๕) การผังเมือง
 - (๖) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๑๘ ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗